

TITUS

2:11-3:3

Gods genade leert gelovigen godvruchtig te leven en ijverig te zijn in goede werken.

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/titus/2-11-3-3

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	Terugblik en het gezag van Titus	3 min	4
2	Gods genade en de dreiging van valse leraren	4 min	6
3	Genade is geen vrijbrief om te zondigen	2 min	8
4	Genade leert ons godvruchtig te leven	4 min	10
5	Onze hoop op heerlijkheid bij Christus' komst	8 min	12
6	Jezus Christus als onze God en Zaligmaker	2 min	17
7	Christus reinigt een volk voor Zichzelf	3 min	19
8	Door genade behouden voor goede werken	2 min	20
9	God waardeert de goede werken van Cornelius	2 min	21
10	Goede werken en de motieven van ongelovigen	4 min	23
11	Goede werken als gehoorzaamheid aan God	2 min	25
12	Zeven leefregels tegenover ons vroegere leven	2 min	26
13	Geef de keizer wat hem toekomt	3 min	27
14	De overheid als dienares van God	2 min	29

15	God meer gehoorzamen dan mensen	2 min	30
16	Gedelegeerd gezag heeft grenzen	2 min	31
17	De overheid moet recht en gerechtigheid dienen	3 min	33
	Om verder te lezen		34

1

Terugblik en het gezag van Titus

We waren gebleven bij hoofdstuk 2, vers 10. In het eerste hoofdstuk vertelde Paulus Titus dat de gemeente verantwoordelijke oudsten moest hebben, omdat er onverantwoordelijke, luie leugenaars en misleiders waren. Dat was het voornaamste kenmerk van de mensen op Kreta, waar Titus diende. Er moesten dus oudsten worden gekozen die hen konden weerleggen en die met hun eigen leven een beter voorbeeld konden geven dan de doorsneemensen daar. Hij somde opnieuw de vereisten voor een oudste op, zoals hij ook al in 1 Timotheus hoofdstuk 3 had gedaan.

In hoofdstuk 2 gaf hij specifieke instructies voor vrijwel iedereen in de gemeente. De enige mensen die geen vermaning krijgen, zijn kinderen. Oude vrouwen, oude mannen, jonge mannen en jonge vrouwen, en dienaren kregen allemaal bepaalde vermaningen over hun rol. Er is eigenlijk niets unieks aan wat hij tegen ieder van hen te zeggen heeft. Dat wil zeggen, er staat niets wat we niet in zijn andere brieven vinden. Inmiddels hebben we Efeze en Kolossenzen en de brief aan Timotheus bestudeerd, waarin we het grootste deel van dit soort opbouw al eerder zijn tegengekomen. Hoe komt het dan dat we een hele les nodig hadden om dit door te nemen?

We zijn nu dus bij vers 11:

Want de zaligmakende genade van God is verschenen aan alle mensen, en leert ons de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verloochenen en in deze tegenwoordige wereld bezonnen, rechtvaardig en godvruchtig te leven, terwijl wij verwachten de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker, Jezus Christus. Hij heeft Zichzelf voor ons gegeven, opdat Hij ons zou vrijkopen van alle wetteloosheid en voor Zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken. Spreek over deze dingen, bemoedig en wijs met alle gezag terecht. Laat niemand u verachten.

TITUS 2:11-15

De laatste zin van dit gedeelte, in vers 15, luidt: ‘Laat niemand u verachten.’ Dat doet ons een beetje denken aan zijn instructies aan Timotheus. Omdat Timotheus jong was, dacht Paulus dat sommigen hem misschien niet serieus zouden nemen. Hij zei:

Laat niemand u minachten vanwege uw jeugdige leeftijd, maar wees een voorbeeld voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in geest, in geloof en in reinheid.

1 TIMOTHEÛS 4:12

We weten niet of Titus ook jong was, maar hij mocht van deze mensen beslist geen nee als antwoord accepteren. Hij moest met gezag spreken, omdat hij zijn instructies van een apostel kreeg en in zekere zin als vertegenwoordiger van een apostel sprak. Of zelfs als apostel zelf, mogelijk tijdelijk.

We weten niet of Titus in de vroege gemeente in het algemeen als apostel zou zijn beschouwd. Maar toen hij door Paulus met specifieke instructies werd uitgezonden, trad hij bij het uitvoeren van die instructies natuurlijk op alsof hij Paulus was, en dus

met dat apostolische gezag. Niemand had enig recht om zijn voorschriften naast zich neer te leggen.

2

Gods genade en de dreiging van valse leraren

Nu zegt hij in vers 11 dat de genade van God die behoud brengt aan alle mensen is verschenen. In welke vorm de genade van God precies is verschenen, zegt hij niet, hoewel hij waarschijnlijk doelt op de verschijning van Christus toen Jezus kwam. Hij gebruikt namelijk een soortgelijke uitdrukking in vers 4 van het volgende hoofdstuk. Hij zegt:

Maar toen de goedertierenheid van God, onze Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is,

TITUS 3:4

Dat is blijkbaar het moment waarop wij ons in elk geval bewust werden van het Evangelie.

Wanneer er staat,

Want de zaligmakende genade van God is verschenen aan alle mensen,

TITUS 2:11

moet dat betekenen dat de komst van Jezus geen besloten of geheimzinnige aangelegenheid was. Hoewel we zeker niet zouden kunnen zeggen dat alle mensen Jezus hebben gezien toen Hij op aarde was. Hij is in feite nooit erg ver van Zijn eigen woonplaats weggeweest. Toch krijgen in zekere zin alle mensen de genade van God in Christus te zien, doordat alle mensen degenen zijn op wie de evangelieverkondiging zich richt. Dat wil zeggen, Jezus zond Zijn discipelen met de boodschap van genade naar alle mensen uit. Eerst door de komst van Jezus, en vervolgens door de prediking

over Jezus en de genade van Jezus, krijgen alle mensen de gelegenheid, of zouden ze die gelegenheid in elk geval kunnen krijgen, om zich bewust te worden van de genade van God die behoud brengt.

Nu lezen we in het boek Judas dat er, wanneer Judas zijn brief ook geschreven heeft — we weten niet precies wat de achtergrond van zijn boek is — valse leraren de gemeente waren binnengekomen. Hij schrijft om tegen hen te waarschuwen. Hij zegt over hen in Judas vers 4:

Want er zijn sommige mensen binnengeslopen, die tot dit oordeel al lang tevoren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade van onze God veranderen in losbandigheid, en die de enige Heerser, God en onze Heere Jezus Christus, verloochenen.

JUDAS 1:4

Wanneer hij zegt dat zij de Heere verloochenen, lijkt het niet waarschijnlijk dat dit mensen waren die met hun mond de Heere verloochenden, die dus zeiden: ‘Ik verloochen Christus.’ Anders zouden ze immers geen bedreiging voor de gemeente vormen. De gemeente wordt niet echt bedreigd door mensen van buiten die zich boeddhist, mohammedaan of satanist noemen. Het is zeker verontrustend om mensen tegen te komen die zich volledig aan een vals stelsel hebben toegewijd en zelfs niet met de mond belijden dat de Bijbel of het Evangelie waar is. Maar de gemeente loopt niet het gevaar door zulke mensen misleid te worden. We herkennen hen onmiddellijk voor wat ze zijn en zien dat het mensen zijn die blind en doof zijn voor de waarheid.

De mensen die een grotere bedreiging vormen voor de rechtzinnigheid van de gemeente, zijn mensen die met hun mond belijden christenen te zijn. Dat zijn wat wij de christelijke sekten zouden noemen, zoals de Jehova's getuigen, de mormonen en Christian Science. Ze noemen zichzelf christelijk en gebruiken de juiste woorden, alsof ze christenen zijn, maar op de een of andere manier veranderen ze de boodschap. En omdat ze beweren christenen te zijn, zijn we tegenover hen minder op onze hoede.

Zolang we niet wat meer over hun leer weten, zijn we misschien geneigd hen als broeders te aanvaarden. Daar schuilt het gevaar. Ze kunnen ongemerkt binnensluipen. Dat is wat er volgens Judas met bepaalde mensen is gebeurd.

Want er zijn sommige mensen binnengeslopen, die tot dit oordeel al lang tevoren opgeschreven zijn, goddelozen, die de genade van onze God veranderen in losbandigheid, en die de enige Heerser, God en onze Heere Jezus Christus, verloochenen.

JUDAS 1:4

Als deze mensen Jezus openlijk met hun mond hadden verloochend, zouden ze beslist niet onopgemerkt zijn gebleven. Blijkbaar beleden ze Christus met hun mond, al zegt hij dat niet duidelijk. Maar hij zegt wel dat ze in zekere zin de Heere verloochenen.

Ik denk dat we dat beter kunnen begrijpen als we ons herinneren wat er in Titus 1:16 stond. Daar staat:

Zij belijden dat zij God kennen, maar zij verloochenen Hem met hun werken, aangezien zij verfoeilijk zijn en ongehoorzaam en tot elk goed werk ongeschikt.

TITUS 1:16

Dit gaat over de valse leraren op Kreta van wie Paulus wist. Het is dus mogelijk dat iemand met zijn mond belijdt een christen te zijn, belijdt Jezus lief te hebben, maar dat zijn werken bewijzen dat hij helemaal geen christen is.

3

Genade is geen vrijbrief om te zondigen

Over die mensen zegt Judas dat de voornaamste dwaling van de leraren over wie hij zich zorgen maakte, was dat ze de genade van God veranderden in losbandigheid. Met losbandigheid bedoelt hij hier dat mensen de genade opvatten als een vrijbrief, als toestemming om te zondigen. Die dwaling is in onze tijd beslist niet uitgestorven. Er

zijn veel mensen die geloven dat we, omdat we onder de genade zijn, een vrijbrief hebben. Dat God toegeeflijk is, dat God Zich eigenlijk niet zo erg druk maakt over zonde. We worden niet door werken behouden, en daarom verwacht God van ons dat we goede werken doen. Als iemand deze mensen een bepaalde norm voor heilig gedrag oplegt, houden ze vol dat je in wetticisme vervalt. En dat je Galaten misschien nog eens moet lezen, omdat je de genade van God echt niet begrijpt. Die geeft hun volgens hen de vrije teugel.

Omdat ze niet onder de wet zijn, denken ze zoals Paulus in Romeinen hoofdstuk 6 al voorziet dat sommige mensen zullen denken:

Wat dan? Zullen wij zondigen omdat wij niet onder de wet maar onder de genade zijn? Volstrekt niet!

ROMEINEN 6:15

Paulus wist dat dit iets was wat bepaalde valse leraren zouden doen. Ze zouden de boodschap van genade nemen, die ons natuurlijk van de wet bevrijdt, en die verdraaien en verkeerd uitleggen, alsof genade ons leert dat het prima is om het verkeerde te doen.

Paulus had ongetwijfeld een soortgelijke dwaling op het oog toen hij de woorden schreef die we hier voor ons hebben in Titus 2:11 en 12. Want hij zegt:

Want de zaligmakende genade van God is verschenen aan alle mensen, en leert ons de goddeloosheid en de wereldse begeerten te verloochenen en in deze tegenwoordige wereld bezonnen, rechtvaardig en godvruchtig te leven,

TITUS 2:11-12

4

Genade leert ons godvruchtig te leven

Wat die genade ons leert, is het tegenovergestelde van een vrijbrief. Ze leert ons zelfverloochening. Ze leert ons niet voor onszelf te leven, onze eigen goddeloosheid te verloochenen. Godsvrucht zou natuurlijk betekenen dat je God op de eerste plaats zet in je leven, dat je op God gericht bent. Goddeloosheid zou betekenen dat je jezelf in het middelpunt zet in plaats van God. Dat zijn eigenlijk de twee mogelijkheden. Iedereen heeft óf God in het middelpunt van zijn leven, óf zichzelf. We moeten dus de goddeloosheid verloochenen. Daarmee zeg je eigenlijk dat we onze gerichtheid op onszelf verloochenen en God op de eerste plaats zetten.

We moeten ook onze wereldse verlangens verloochenen. Dat betekent niet dat elk verlangen vertrapt moet worden. Dit biedt geen grond voor een soort ascetisme dat zegt dat je moet ophouden met alles waarvan je geniet. Maar het betekent natuurlijk dat de genade van God ons leert geen gehoor te geven aan verlangens die onzedelijk zijn, die onwettig zijn. Dezelfde dingen die de wet ons zou verbieden te doen, verbiedt de genade ons te doen, maar op een andere grondslag. Genade werkt in ons. De wet werd aan mensen opgelegd. Maar de genade is aan ons geopenbaard. Ze is in Jezus Christus aan ons hart geopenbaard. Daarom wordt ons denken in ons hart zo gevormd dat we ertoe geneigd raken en leren om goddeloosheid en wereldse begeerten te verloochenen en bezonnen te leven. Dat laatste woord, 'bezonnen', komt in deze brief vaak voor.

Oude mannen moeten bezonnen zijn, jonge mannen moeten bezonnen zijn, oudere vrouwen moeten bezonnen zijn. Iedereen moet bezonnen zijn. De genade van God leert ons bezonnen te zijn, en dat betekent verstandig, en godvruchtig in deze tegenwoordige eeuw.

De tegenwoordige eeuw is een slechte eeuw. Dat weten we omdat Paulus in Galaten hoofdstuk 1 zei dat God Jezus zond

Die Zichzelf gegeven heeft voor onze zonden, opdat Hij ons zou ontrukken aan de tegenwoordige slechte wereld, overeenkomstig de wil van onze God en Vader.

GALATEN 1:4

Van deze tegenwoordige slechte eeuw verlost worden betekent dat we niet voor haar patronen bezwijken.

waarin u voorheen gewandeld hebt, overeenkomstig de leefwijze van deze wereld, overeenkomstig de wil van de aanvoerder van de macht in de lucht, van de geest die nu werkzaam is in de kinderen van de ongehoorzaamheid,

EFEZE 2:2

Dat deden we vroeger wel, maar nu leven we nog steeds in een verdorven eeuw, en in die eeuw gedragen we ons godvruchtig, beheerst, bezonnen en rechtvaardig.

Dat komt doordat er iets in ons hart veranderd is, niet doordat we onder een of andere wettische verplichting staan. Het heet genade. Wanneer genade aan ons verschenen is, wanneer genade aan ons geopenbaard is, verandert daardoor onze kijk op gedrag en op wat wenselijk en juist is.

Er staat trouwens iets soortgelijks in vers 4 van het volgende hoofdstuk:

Maar toen de goedertierenheid van God, onze Zaligmaker, en Zijn liefde tot de mensen verschenen is,

TITUS 3:4

In vers 11 van hoofdstuk 2 verschijnt de genade, en in 3:4 de goedertierenheid en liefde. Dat zijn duidelijk begrippen die heel nauw met genade samenhangen. Toen de goedertierenheid en liefde van God verschenen, is dat volgens mij duidelijk een

verwijzing naar het moment waarop we ons bewust werden van Gods genade zoals die in Jezus geopenbaard is.

5

Onze hoop op heerlijkheid bij Christus' komst

De genade van God leert ons niet alleen om in deze tegenwoordige eeuw zo te leven, maar ook om verlangend uit te zien naar een andere eeuw. Dat zegt hij in vers 13:

terwijl wij verwachten de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker, Jezus Christus.

TITUS 2:13

Vers 12 zegt dat genade ons leert om in deze tegenwoordige eeuw op een bepaalde manier te leven. Maar er is een andere eeuw waarnaar we vol verwachting uitzien. We verwachten die zalige hoop, de heerlijke verschijning. Daar heb je het woord 'verschijnen' weer. De genade is al verschenen, maar de heerlijkheid is nog niet verschenen. Genade en heerlijkheid zijn in bepaalde opzichten begrippen die met elkaar verbonden zijn. We beseffen dat de heerlijkheid van God in ons openbaar moet worden. En dat kan alleen tot stand komen door het werk van de genade in ons. We hebben de genade al gezien, maar we hebben de heerlijkheid nog niet gezien. De genade is verschenen en leert ons hoe we nu moeten leven. Ze leert ons uit te zien naar iets beters, dat nog moet verschijnen. Het is de heerlijke verschijning van onze grote God en Zaligmaker Jezus Christus.

Eigenlijk staat er in het Grieks: 'de verschijning van de heerlijkheid'.

[Vertalersnoot: De spreker vergelijkt hier de Engelse formuleringen 'glorious appearing' en 'appearing of the glory'. De aangehaalde HSV gebruikt al 'verschijning van de heerlijkheid'.] Dat is een hebraïsme. 'De verschijning van de heerlijkheid' zou je kunnen weergeven als 'de heerlijke verschijning'. Maar de letterlijke bewoording is 'de verschijning van de heerlijkheid van onze grote God en Zaligmaker Jezus Christus'.

Dat kan een iets andere gedachte zijn dan de manier waarop het in sommige van onze vertalingen wordt weergegeven. De New American Standard geeft het correct weer, letterlijk vanuit het Grieks. De meeste andere vertalingen doen dat niet.

Als we nadenken over wat de verschijning van de heerlijkheid is, zien we dat misschien niet als hetzelfde als de heerlijke verschijning van Jezus. Het zou op hetzelfde moment kunnen zijn, maar het is misschien niet precies dezelfde gedachte. We weten wel dat er de belofte is dat er een heerlijkheid in ons geopenbaard zal worden, volgens Romeinen 8:18.

[Vertalersnoot: De gebruikte Engelse vertaling heeft hier ‘in ons geopenbaard’; de Nederlandse aanhaling hieronder heeft ‘aan ons geopenbaard’. De spreker bouwt zijn uitleg op de Engelse formulering.] In Romeinen 8:18 staat:

Want ik ben ervan overtuigd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die in ons geopenbaard zal worden.

ROMEINEN 8:18

Er zijn verschillende passages die we bij andere gelegenheden hebben bekeken, die spreken over de heerlijkheid van de Heere die over Zijn volk opgaat. Jesaja 60 is hiervoor een belangrijke passage:

Sta op, word verlicht, want uw licht komt en de heerlijkheid van de HEERE gaat over u op.

JESAJA 60:1

In 2 Petrus 1:19 zegt Petrus:

En wij hebben het profetische woord, dat vast en zeker is, en u doet er goed aan daarop acht te slaan als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanbreekt en de morgenster opgaat in uw hart.

2 PETRUS 1:19

De zonsopgang, het opgaan van de heerlijkheid van de Heere over Zijn volk, waarover Jesaja spreekt.

Ik geloof inderdaad dat dit samenhangt met de verschijning van Christus, dat dit gebeurt wanneer Hij komt. Ik geloof niet dat hij spreekt over iets wat vóór de komst van Christus gebeurt. Maar ik denk dat het iets is wat in ons gebeurt, en ook in Jezus Zelf. Hij zal in heerlijkheid verschijnen. Maar wanneer Hij dat doet, zullen ook wij met Hem in heerlijkheid verschijnen. Dat lezen we in Kolossenzen hoofdstuk 3, vers 4. Kolossenzen 3:4 zegt:

Wanneer Christus geopenbaard zal worden, Die ons leven is, dan zult ook u met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

KOLOSSENZEN 3:4

Zijn verschijning zal in heerlijkheid zijn, maar die van jou ook, wanneer Hij komt.

Dat is wat Paulus in Romeinen 8 de openbaarwording van de zonen van God noemde. Hij zei:

De hele schepping zucht en is in barensnood, en ziet vol verlangen uit naar de openbaarwording van de zonen van God.

ROMEINEN 8:19-22

Dan wordt de heerlijkheid van God op ons geschreven, omdat Christus komt.

Geliefden, nu zijn wij kinderen van God, en het is nog niet geopenbaard wat wij zullen zijn. Maar wij weten dat, als Hij geopenbaard zal worden, wij Hem gelijk zullen zijn; want wij zullen Hem zien zoals Hij is.

1 JOHANNES 3:2

Zoals ik het woord 'heerlijkheid' begrijp, betekent het in elk geval: op Jezus lijken.

In Filippenzen hoofdstuk 3, de verzen 20 en 21, de laatste twee verzen van Filippenzen 3, staat met betrekking tot de wederkomst van Christus:

Ons burgerschap is echter in de hemelen, waaruit wij ook de Zaligmaker verwachten, namelijk de Heere Jezus Christus, Die ons vernederd lichaam veranderen zal, zodat het gelijkvormig wordt aan Zijn verheerlijkt lichaam, overeenkomstig de werking waardoor Hij ook alle dingen aan Zichzelf kan onderwerpen.

FILIPPENZEN 3:20-21

Dus wanneer Hij komt, zal Hij ons uiterlijk veranderen, zelfs ons lichamelijke uiterlijk, zodat het overeenkomt met Zijn heerlijke verschijning. We zullen met Hem in heerlijkheid verschijnen.

In de Schrift wordt de christelijke hoop vaak verbonden met de heerlijkheid van God. Als je je herinnert dat we Romeinen hoofdstuk 5 behandelden: dat was misschien niet de eerste keer dat we dit ter sprake brachten, maar het is de eerste keer dat ik me herinner dat ik het ter sprake bracht. In Romeinen hoofdstuk 5 staat in vers 2:

Door Hem hebben wij ook de toegang verkregen door het geloof tot deze genade waarin wij staan, en wij roemen in de hoop op de heerlijkheid van God.

ROMEINEN 5:2

We hebben toegang tot genade, die ons leert om in deze tegenwoordige eeuw op een bepaalde manier te leven. En we zien uit naar onze hoop op de heerlijkheid van God. We verheugen ons in de hoop op de heerlijkheid van God. De hoop van de christen is verbonden met de heerlijkheid van God.

In Kolossenzen staat een vers dat de meesten van jullie, denk ik, heel goed kennen. In hoofdstuk 1, vers 27 staat:

Aan hen heeft God willen bekendmaken wat de rijkdom is van de heerlijkheid van dit geheimenis onder de heidenen: Christus onder u, de hoop op de heerlijkheid.

KOLOSSENZEN 1:27

Hoop en heerlijkheid, altijd met elkaar verbonden. Ook hier in Titus. Dit is waarschijnlijk de laatste keer dat we het bij Paulus zullen tegenkomen, aangezien we niet veel brieven van Paulus meer zullen behandelen. In Titus 2:13 staat dat we uitzien naar:

terwijl wij verwachten de zalige hoop en verschijning van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker, Jezus Christus.

TITUS 2:13

Dat is letterlijk:

het zichtbaar worden van de glorie van onze grote God en redder Jezus Christus.

Uit andere geschriften van Paulus weten we dat die heerlijkheid in ons verschijnt. Die zal in ons geopenbaard worden. Dat betekent niet dat hij het niet ook over de wederkomst van Christus heeft. Ik zeg niet dat dat niet zo is, want, zoals ik al zei, dit gebeurt blijkbaar bij de wederkomst van Christus. Maar hij richt de aandacht op de heerlijkheid van God die geopenbaard zal worden:

De heerlijkheid van de HEERE zal geopenbaard worden, en alle vlees tezamen zal het zien, want de mond van de HEERE heeft gesproken.

JESAJA 40:5

Zoals er in Jesaja 40, vers 5 staat. Dat is onze hoop. Onze hoop is dat we als Jezus zullen zijn en net als Hij verheerlijkt zullen worden. Dus de genade leert ons hierop te hopen en daarnaar uit te zien.

6

Jezus Christus als onze God en Zaligmaker

Ook zegt hij in Titus 2:13:

Het zichtbaar worden van de glorie van onze grote God en redder Jezus Christus.

Onze grote God en Zaligmaker lijken allebei naar Jezus Christus te verwijzen. Het is mogelijk, maar minder waarschijnlijk, dat het vertaald zou kunnen worden als ‘onze grote God en onze Zaligmaker Jezus Christus’. Dan zou het naar twee Personen verwijzen: onze grote God, de Vader, en onze Zaligmaker Jezus Christus. De spreker bespreekt hier de formulering van de King James en de New King James, die afwijkt van het hierboven aangehaalde Nederlands. Volgens hem geeft die formulering precies weer wat er in het Grieks staat:

Onze grote God en redder Jezus Christus.

Omdat het woord ‘onze’ geen tweede keer voorkomt, wijst dat erop dat Jezus Christus wordt aangeduid als onze grote God en Zaligmaker.

[Vertalersnoot: Deze redenering betreft de Engelse formulering ‘our great God and Savior Jesus Christ’. De aangehaalde HSV formuleert anders: ‘de grote God en onze Zaligmaker, Jezus Christus’.] Dat is voor jullie natuurlijk geen verrassing, maar het zou wel een verrassing zijn voor de Jehova’s getuigen of anderen die de Godheid van Christus ontkennen. Daarom is dit een van de passages die van waarde zijn wanneer je daarover spreekt.

Trouwens, 2 Petrus 1:1 heeft in het Grieks precies dezelfde constructie, hoewel sommige vertalingen het niet helemaal zo weergeven. Maar in 2 Petrus 1:1 staat:

Simeon Petrus, een dienstknecht en apostel van Jezus Christus,
aan hen die een even kostbaar geloof ontvangen hebben als
wij, door de gerechtigheid van onze God en Zaligmaker,
Jezus Christus:

2 PETRUS 1:1

Hier staat:

van onze God en redder Jezus Christus.

Jezus wordt onze God en Zaligmaker genoemd, of, in Titus 2:13:

terwijl wij verwachten de zalige hoop en verschijning
van de heerlijkheid van de grote God en onze Zaligmaker,
Jezus Christus.

TITUS 2:13

Dus daar lijkt het duidelijk, samen met andere gedeelten van de Schrift die hetzelfde zeggen, dat Jezus als God wordt beschouwd. Niet alleen als de Zoon van God, of een man Gods of iets dergelijks.

7

Christus reinigt een volk voor Zichzelf

Nadat hij Jezus Christus heeft genoemd, gaat hij in vers 14 in op wat Jezus heeft volbracht en waarom Hij dat heeft volbracht.

Hij heeft Zichzelf voor ons gegeven, opdat Hij ons zou vrijkopen van alle wetteloosheid en voor Zichzelf een eigen volk zou reinigen, ijverig in goede werken.

TITUS 2:14

Dat is een gedachte die heel vaak voorkomt in het Nieuwe Testament. We mogen nooit op het punt komen dat die voor ons gewoon wordt. Dat God zou komen en Zichzelf voor ons zou geven, is een verbazingwekkend ongewone gebeurtenis in de geschiedenis. Maar het is zeker niet iets verrassends. Het geeft ons hier geen nieuwe informatie. Maar Jezus kwam en gaf Zichzelf voor ons:

zodat Hij ons zou bevrijden van alles wat tegen Gods wet ingaat, oftewel alle slechtheid, en ons zou zuiveren tot een volk dat helemaal van Hem is.

Zijn eigen bijzondere volk, of Zijn eigen volk, zoals het ook weergegeven kan worden, is in het Oude Testament een aanduiding voor de Joden. De Joden werden Gods eigen volk genoemd. In het Nieuwe Testament behoren die titel en een aantal andere titels die in het Oude Testament van oudsher op de Joden werden toegepast, toe aan de gemeente. De gemeente is het geestelijke Israël. Zo behandelden de schrijvers van het Nieuwe Testament de gemeente tenminste. Ze namen alle oorspronkelijke titels die in het Oude Testament op Israël werden toegepast, en gaven die nu aan de gemeente.

Een ander voorbeeld daarvan staat in 1 Petrus hoofdstuk 2. Daar staat een hele reeks van zulke titels, die in het Oude Testament allemaal op Israël worden toegepast, maar in 1 Petrus 2, vers 9 en 10, op de gemeente. Er staat dat jullie zijn:

Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte; opdat u de deugden zou verkondigen van Hem Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht, u, die voorheen geen volk was, maar nu Gods volk bent; u, die zonder ontferming was, maar nu in ontferming aangenomen bent.

1 PETRUS 2:9-10

Dat zijn allemaal termen die in het Oude Testament voor Israël werden gebruikt. Maar nu zegt hij het natuurlijk tegen de gemeente. Wij zijn nu het uitverkoren volk. Door de genade van God heeft Hij ons uitgekozen om een bijzonder volk te zijn. Maar waarvoor zijn we een bijzonder volk? Titus 2:14 zegt in de allerlaatste regel:

Vol enthousiasme om goed te doen.

8

Door genade behouden voor goede werken

Ik heb dit waarschijnlijk al vaak genoeg behandeld om het niet te hoeven onderwijzen alsof jullie het nog niet wisten. Maar het is zo belangrijk dat we onthouden dat God ons heeft behouden om ijverig te zijn in goede werken. Goede werken nemen in deze brief een heel prominente plaats in. In drie hoofdstukken worden ze maar liefst zes keer in positieve zin genoemd: de noodzaak van goede werken. Hier maakt hij het heel duidelijk. Toen God ons reinigde, reinigde Hij ons om mensen te zijn met een ijver en een hartstocht om de dingen te doen die God behagen. Daarom kan de genade van God nooit werkelijk worden opgevat als een vrijbrief om te zondigen. God heeft ons niet gereinigd zodat we eropuit konden gaan en weer in de modderpoel konden springen. Hij heeft ons gereinigd zodat we zouden leven met ijver voor goede werken.

Een andere bijzonder belangrijke passage over behoud door genade en de verhouding tussen genade en werken staat in Efeze hoofdstuk 2, vers 8 tot en met 10. Daar staat:

Want uit genade bent u zalig geworden, door het geloof, en dat niet uit u, het is de gave van God; niet uit werken, opdat niemand zou roemen. Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus om goede werken te doen, die God van tevoren bereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen.

EFEZE 2:8-10

Maar het volgende vers, vers 10, zegt:

Want wij zijn door Hem gemaakt, in Christus Jezus geschapen om goede dingen te doen, die God van tevoren voor ons heeft klaargelegd om te doen.

Dus we worden door genade behouden, zegt hij:

niet door wat je doet, zodat niemand kan opscheppen.

Maar we zijn Gods maakwerk. We zijn een project waaraan God werkt. We zijn eigenlijk een kunstproject, want het Griekse woord voor 'maakwerk' is 'poema'. Dat is verwant aan het Engelse woord 'poem', 'gedicht', dus een creatief werkstuk. God werkt aan ons en maakt iets van ons. Hij behoudt ons door genade, niet door werken, maar Hij maakt ons tot mensen die ijverig zullen zijn in goede werken. Dus, zoals Efeze 2:10 zegt:

wij zijn door Hem gemaakt, in Christus Jezus geschapen om goede dingen te doen.

9

God waardeert de goede werken van Cornelius

Daarom geeft iemand die het belang van goede werken bagatelliseert beslist niet de leer van de apostel Paulus weer. Toch zijn het vaak juist degenen die denken dat ze voor de leer van Paulus opkomen, die zich het meest negatief over goede werken uitlaten. Sommige mensen zouden zeggen dat alleen al proberen goed te zijn een

belediging voor God is. Ik heb dat werkelijk horen onderwijzen. In het onderwijs dat ik als tiener kreeg, legde de voorganger naar zijn eigen idee zo sterk de nadruk op genade, dat hij de genade van God praktisch tot een vrijbrief maakte. Hij zei in wezen: omdat je je behoud niet door goede werken kunt verdienen, beledig je God eigenlijk door te proberen goede werken te doen.

Dat staat zo ver van de waarheid af. Ik begrijp niet hoe iemand het hele Nieuwe Testament kan lezen en die indruk kan krijgen. Je herinnert je misschien dat Cornelius, voordat hij behouden werd, een man was die aalmoezen gaf aan de armen en aan de Joden, die bad en vastte en goede werken probeerde te doen. De engel kwam en zei:

En hij hield de ogen op hem gericht en werd zeer bevreesd, en hij zei: Wat is er, heer? En de engel zei tegen hem: Uw gebeden en uw liefdegaven zijn als gedachtenis opgestegen naar God. Stuur nu mannen naar Joppe en ontbied Simon, die ook Petrus genoemd wordt. Deze is te gast bij een zekere Simon, een leerlooier, die zijn huis bij de zee heeft. Hij zal u zeggen wat u moet doen.

HANDELINGEN 10:4-6

Toen Petrus vervolgens kwam, verkondigde hij hem het Evangelie.

Maar het is interessant dat God de goede werken van Cornelius niet afkeurde. Ze hebben hem zeker niet behouden. Daarvoor moest hij het Evangelie horen. Maar God voelde Zich niet beledigd toen Hij een man goede werken zag doen. God eert degenen die goeddoen. Natuurlijk behoudt Hij niemand op die grond. Maar het is beslist verkeerd om geringschattend te spreken over goede werken in het leven van de gelovige, of zelfs over goede werken in het leven van de ongelovige, tenzij die hoopt daardoor behouden te worden.

10

Goede werken en de motieven van ongelovigen

‘Ik dacht dat je alleen door de Geest enig goed werk kunt doen, en dat alle werken daarbuiten zelfzuchtig zouden zijn. In die zin zouden ze verkeerd zijn. Het zouden geen goede werken zijn, dus proberen uit jezelf goede werken te doen zou niet goed zijn.’

Ik geloof dat het woord ‘goed’ natuurlijk een vergelijkend woord is. Sommige werken zijn beter dan andere. Er zijn geen werken die goed genoeg zijn om iemand te behouden. En er zijn geen werken die uit onze eigen natuur en ons eigen vlees voortkomen, waarvan zelfs maar de beweegredenen zuiver en volkomen goed zijn, omdat er altijd enige zelfzucht bij zit.

Je zou kunnen betogen dat zelfs niet-christenen die goede werken doen, dat doen doordat God dat in hen werkt. Hoewel ze niet wedergeboren zijn, heeft God hun een sprankje verlangen gegeven om goed te doen en trekt Hij hen naar Christus toe. Cornelius was duidelijk iemand die op weg was naar zijn bekering. Hij was voorbestemd om christen te worden. En God had misschien van tevoren een honger en dorst naar gerechtigheid in zijn hart gelegd, zodat hij God zou zoeken en Hem dan uiteindelijk door het Evangelie zou vinden.

Maar tegelijkertijd kan ik me voorstellen dat zelfs de goede werken van een ongelovige goed genoemd worden, als dat in vergelijking is met wat andere ongelovigen doen. Ze maken iemand niet noodzakelijkerwijs goed genoeg om door God te worden aanvaard. Maar neem een man die kan kiezen tussen allerlei buitenechtelijke verhoudingen hebben en trouw zijn aan zijn vrouw. Ook al is hij geen gelovige, trouw zijn aan zijn vrouw is een betere keuze. Het is een beter werk dan eropuit te gaan en een hoerenloper te zijn. Dat werk is niet goed genoeg om voor behoud in aanmerking te komen, maar het is wel een keuze in de goede richting. Het laat zien dat hij er enig belang aan hecht een goed geweten te bewaren.

Er zijn ongelovigen die daar belang aan hechten. Ik vermoed dat we bij zulke mensen zouden moeten zeggen dat God Degene is Die hun zelfs die neiging heeft gegeven.

‘Juist, want zelfs goede werken zijn een gave van God. Maar zou dat op zichzelf dan niet zelfzuchtig zijn, als je alleen maar probeert een goed geweten te houden, om te denken dat je goed bent?’

Ik ben nooit een ongelovige geweest, dus ik weet niet wat ongelovigen beweegt. Ik kan een theologische stelling formuleren en zeggen dat alle ongelovigen alleen maar zelfzuchtige dingen doen. Ik heb zulke dingen zelfs weleens gezegd. Ik geloof dat er een element van zelfzucht zit in alles wat ongelovigen doen. En dat kan ik zeggen omdat ik geloof dat zelfs christenen vaak een element van zelfzucht hebben in wat ze doen, ook al hebben ze zich eraan toegewijd voor God te leven.

Dus ik zou vermoeden dat als zelfs christenen moeten oppassen voor subtiele zelfzuchtige motieven, ongelovigen die God niet liefhebben wel volledig door zulke motieven gedreven moeten worden. Maar dat zeg ik als een stelling, niet als iemand die dat van binnenuit kent. Ik weet niet in hoeverre God in het denken van een ongelovige die Hij tot Zich trekt, een oprecht verlangen naar gerechtigheid kan leggen dat prijzenswaardig is. Cornelius is een geval dat we in overweging moeten nemen, want Cornelius was nog niet wedergeboren, maar God trok hem beslist tot Zich. En misschien was het feit dat die man van harte wilde doen wat juist is, een teken dat God hem trok, ook al wist hij nog niets van behoud.

Maar handelde hij dan niet vanuit geloof, zoals de mensen in het Oude Testament vanuit geloof handelden?

Dat deed hij vast. Ik weet zeker dat God alleen geloof honoreert, want in Hebreeën 11:6 staat:

Zonder geloof is het echter onmogelijk God te behagen. Want wie tot God komt, moet geloven dat Hij is, en dat Hij beloont wie Hem zoeken.

HEBREEËN 11:6

Maar hij zocht God. Zijn geloof kwam tot uiting in het verlangen om goede werken te doen. En dus waren het werken waarvan we kennelijk moeten zeggen dat ze uit geloof voortkwamen. Dat staat niet zo in het verhaal. Maar we weten uit wat de Bijbel elders

zegt dat God geen behagen heeft waar geen geloof is. En aangezien God behagen had in het zoeken van Cornelius, moet hij dus vanuit geloof hebben gezocht. Dat is een gevolgtrekking. Dat staat niet in de tekst.

11

Goede werken als gehoorzaamheid aan God

Maar waar het hier om gaat, is dat goede werken beslist een plaats hebben in het christelijke leven. Sterker nog, iemand die gereinigd is en genade heeft ontvangen, zal zich vol ijver toelagen op goede werken. En dat is wat God van ons heeft gemaakt: een bijzonder volk dat anders is dan andere mensen, doordat wij die ijver hebben. Onze gerichtheid, onze verlangens en onze waarden staan tegenover die van de mensen van de wereld. En we willen de dingen doen die juist zijn in Gods ogen.

Nu moeten we begrijpen dat goede werken voor Paulus in deze verbanden eenvoudig werken van gehoorzaamheid aan God betekenen. Het betekent geen godsdienstige werken. Godsdienstige werken zijn datgene waar Paulus altijd tegen sprak als middel tot behoud. Hij zei steeds dat we door genade behouden worden, niet door de werken van de wet. Werken van de wet zouden dingen betekenen zoals offers brengen en de rituelen van de wet doorlopen, in een poging op die manier gerechtvaardigd te worden. Dat werkt gewoon niet. Alleen goed gedrag is ook niet genoeg. Maar een van de kenmerken van een christen is dat hij zich er vol ijver op toelegt het juiste te doen. En dat betekent: God gehoorzamen door te doen wat hij als Gods wil kent.

Gehoorzaamheid aan Gods wil in je leven is een kenmerk dat je hebt als je bij deze mensen hoort die gereinigd zijn. Ik denk niet dat iemand denkt: 'Nou, zo'n verlangen heb ik helemaal niet.' Alleen al het feit dat je dit bestudeert, is volgens mij een bewijs dat je Gods wil wilt kennen en doen. Ik zeg niet dat je nooit momenten hebt waarop je in een andere richting wordt verleid. Iedereen, zelfs Jezus, werd verzocht, soms verzocht om het verkeerde te doen. Maar wat Zijn verlangen betreft, staat er in Psalm 40 dat:

Hij vond er vreugde in Gods wil te doen.

PSALM 40:9

En dat is dus wat er gebeurt in de innerlijke mens van de gelovige die gereinigd is van elke wetteloze daad.

In vers 15 staat:

Spreek over deze dingen, bemoedig en wijs met alle gezag terecht. Laat niemand u verachten.

TITUS 2:15

Daar hebben we al wat over gezegd.

12

Zeven leefregels tegenover ons vroegere leven

Hoofdstuk 3:

Herinner hen eraan dat zij de overheden en machten onderdanig behoren te zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn en dat zij tot elk goed werk bereid zijn, dat zij niemand belasteren, niet strijdlustig zijn maar welwillend, en alle zachtmoedigheid bewijzen aan alle mensen. Want ook wij waren voorheen onverstandig, ongehoorzaam, dwalend, verslaafd aan allerlei begeerten en hartstochten, levend in slechtheid en afgunst, hatelijk en elkaar hatend.

TITUS 3:1-3

Het interessante aan deze drie verzen is nu dat er in de eerste twee verzen, zoals je kunt zien, zeven korte regels of geboden voor christenen staan. In vers 3 staan zeven beschrijvingen van hoe we vroeger waren. Dat is een beschrijving in zeven delen. Of Paulus dat bewust of toevallig zo heeft gedaan, weet ik niet. Je komt in de verleiding

om te proberen de zeven punten van wat we waren te laten overeenkomen met de zeven punten van wat we volgens hem moeten doen. Maar dat lukt niet consequent. Ik heb het geprobeerd.

Het is interessant dat het tweede punt in de eerste lijst gehoorzamen is, en dat het tweede punt in de andere lijst is dat we ongehoorzaam waren. Daardoor kom je bijna in de verleiding om te denken: 'O, ik wed dat er bij de andere punten ook een overeenkomst is.' Maar er lijkt geen duidelijke overeenkomst te zijn. Hij beschrijft het christelijke leven wel in zeven korte leefregels. Nu weet ik niet of hij probeert alle christelijke plichten in die zeven leefregels samen te vatten, maar dit zijn de dingen waaraan mensen het meest herinnerd moeten worden, in elk geval op Kreta. En hij zegt:

Vroeger waren we net als de anderen.

En hij beschrijft hoe anderen zijn en hoe wij waren aan de hand van zeven verkeerde manieren van zijn.

13

Geef de keizer wat hem toekomt

Wat de juiste dingen betreft, in vers 1 en 2, is het eerste wat er staat:

om je te onderwerpen aan de regering en de autoriteiten.

Dit begrip komt zelden voor in het Nieuwe Testament, maar af en toe wel. Ik denk dat we het in het Nieuwe Testament voor het eerst bij Jezus Zelf aantreffen. Toen Hem werd gevraagd of het geoorloofd was belasting aan de keizer te betalen of niet, zei Jezus:

Huichelaars, waarom verzoekt u Mij? Toon Mij de belastingmunt. En zij brachten Hem een penning.

MATTHEÛS 22:19

En toen Hij had vastgesteld dat het gezicht op de munt dat van de keizer was, zei Hij:

Zij zeiden tegen Hem: Van de keizer. Toen zei Hij tegen hen: Geef dan aan de keizer wat van de keizer is, en aan God wat van God is.

MATTHEÛS 22:21

Op het eerste gezicht gaat dat niet noodzakelijk verder dan een gebod om Caesar de munt terug te geven waar zijn gezicht op staat. Dat wil zeggen: die is duidelijk van hem. Zijn gezicht staat erop. Geef hem die terug. Jij draagt Gods beeld. Geef jezelf aan Hem. De munt droeg het beeld van Caesar. Daarom moet die van Caesar zijn. Jij bent naar het beeld van God gemaakt en je draagt Gods beeld. Daarom moet je van God zijn. Dat is wat erin besloten ligt. Geef Caesar dus wat van hem is en geef God wat van Hem is. Dat wil zeggen: geef Caesar het geld en geef God jezelf.

Het beginsel kan verder worden doorgetrokken dan alleen het gebod om Caesar het geld terug te geven dat hij heeft laten slaan. Dat blijkt uit het feit dat de apostel Paulus in Romeinen 13 tamelijk uitvoerig ingaat op de verplichting om gezagsdragers te gehoorzamen. Zo uitvoerig als het Nieuwe Testament daar eigenlijk maar op ingaat. Hij besteedt er ongeveer zeven verzen aan en vat zijn betoog samen met woorden die doen denken aan Jezus' eigen woorden:

Geef de keizer wat van de keizer is.

In Romeinen 13 zegt hij in vers 7:

Geef dus aan allen wat u verschuldigd bent: belasting aan wie belasting, tol aan wie tol, ontzag aan wie ontzag, eer aan wie eer toekomt.

ROMEINEN 13:7

Dat is de samenvatting van deze korte bespreking.

Het woord 'render' betekent teruggeven. Dat is hetzelfde woord dat Jezus gebruikte toen Hij zei:

‘Geef de keizer’. En het staat in de context van belasting betalen. Het lijkt dus waarschijnlijk dat Paulus Jezus’ uitspraak in gedachten heeft wanneer hij dit gedeelte schrijft. Hij trekt de verplichting van de gelovige duidelijk verder door dan alleen belasting betalen, naar gehoorzaamheid aan de autoriteiten in het algemeen.

14

De overheid als dienares van God

Ik vertrouw erop dat deze passage je niet onbekend is. Ik weet dat je die hebt gelezen, misschien wel meer dan eens. Je kunt aan het begin van Romeinen hoofdstuk 13 zien dat er staat:

Ieder mens moet zich onderwerpen aan de gezagsdragers die over hem gesteld zijn, want er is geen gezag dan van God, en de gezagsdragers die er zijn, zijn door God ingesteld, zodat hij die zich verzet tegen het gezag, tegen de instelling van God ingaat, en wie daartegen ingaan, zullen over zichzelf een oordeel halen.

ROMEINEN 13:1-2

Later in deze bespreking zegt hij verder dat deze autoriteiten in feite een dienst verrichten die God hun heeft opgedragen. Daarom moeten ze als dienaren van God worden beschouwd. Sterker nog, ze doen dat voltijds. Je moet hen dus betalen zoals je dienaren van God betaalt, in de zin dat je in hun onderhoud voorziet. Dat is de reden waarom hij zegt:

Betaal dus je belasting.

Want daarom doe je dat: omdat deze mensen voltijds dienaren zijn. Dat staat er in vers 6:

Om die reden immers betaalt u ook belastingen. Het zijn namelijk dienaars van God, die juist daarmee voortdurend bezig zijn.

ROMEINEN 13:6

Dat wil zeggen, de overheidsfunctionarissen.

Oftewel voltijds.

Er moet worden voorzien in het onderhoud van voltijdse dienaren. Zoals de Levieten voltijds dienaren waren: de mensen gaven hun tienden om in hun onderhoud te voorzien. Politieagenten zijn voltijds dienaren. Ook hun salarissen betaal je met je belastinggeld, en die van andere overheidsfunctionarissen.

15

God meer gehoorzamen dan mensen

Het probleem met deze passage is natuurlijk dat het, in elk geval op het eerste gezicht, klinkt alsof elke overtreding van welke wet dan ook die door overheidsinstanties is opgesteld, een overtreding tegen God is. Toch kennen we gevallen in de Bijbel waarin mensen worden geprezen omdat ze niet deden wat de autoriteiten zeiden. De autoriteiten droegen hun namelijk op dingen te doen die mensen niet mochten doen, en zij weigerden dat. De voor de hand liggende voorbeelden zijn Sadrach, Mesach en Abed-Nego, Daniël en de apostelen zelf, toen hun verboden werd het Evangelie te prediken. Toen het Sanhedrin, dat het gezag had, hun opdroeg niet meer te prediken, zeiden ze:

Maar Petrus en de apostelen antwoordden en zeiden: Men moet aan God meer gehoorzaam zijn dan aan mensen.

HANDELINGEN 5:29

Ik weet zeker dat Paulus deze mensen zou prijzen voor de keuzes die ze maakten. Maar als je zijn woorden zonder enige nadere bepaling neemt, klinkt het alsof deze mensen verkeerd handelden. Ze verzetten zich tegen het gezag, en daarom verzetten ze zich tegen God. Dat was verkeerd en ze zouden geoordeeld moeten worden.

Ik zal je vertellen hoe ik het begrijp. Wanneer hij zegt dat de autoriteiten die er zijn door God zijn aangesteld, bedoelt hij niet noodzakelijk dat alles wat ze doen, is wat God zou opdragen om te doen. Het betekent dat ze aangesteld zijn. De positie die zij bekleden is geen soevereine positie. Ze staan onder een hoger gezag, dat hen heeft aangesteld. Zoals iedereen die in welk ambt dan ook wordt aangesteld, hebben ze een gezagsgebied waarbinnen ze zijn aangesteld om op te treden. Als ze buiten dat gebied optreden, zijn ze eenvoudigweg aanmatigend en handelen ze niet met gezag.

We hebben het eerder over gezag gehad en ik heb toen dezelfde punten naar voren gebracht. Daarom heb ik niet het gevoel dat ik daar uitvoerig op hoeft in te gaan. Maar omdat we het in Titus 3 in wezen over hetzelfde begrip hebben:

Herinner hen eraan dat zij de overheden en machten onderdanig behoren te zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn en dat zij tot elk goed werk bereid zijn,

TITUS 3:1

moeten we opnieuw bekijken wat Paulus hier nu eigenlijk over leert en wat de Bijbel er in het algemeen over leert.

16

Gedelegeerd gezag heeft grenzen

Het antwoord is dat degenen die enige vorm van gezag hebben, of dat nu in de gemeente is, in het gezin, in de staat of op enig ander gebied, hun gezag hebben omdat God hun enig gezag heeft gedelegeerd. God heeft hen aangesteld voor een taak. Die taak brengt met zich mee dat ze bepaalde handelingen met gezag verrichten. Net zoals het gezag van ouders over kinderen, of het gezag van de oudsten in de gemeente, of welk gezag dan ook.

Alle gezag in de hemel en op aarde behoort aan Jezus toe, zei Hij.

En Jezus kwam naar hen toe, sprak met hen en zei: Mij is gegeven alle macht in hemel en op aarde.

MATTHEÛS 28:18

Het enige gezag dat iemand heeft, is het gezag dat Jezus, dat God, aan afzonderlijke mensen heeft gedelegeerd. Maar al het gedelegeerde gezag is beperkt van omvang. Ouders hebben een beperkt gezagsgebied. En als ze buiten dat gebied handelen, hebben ze eigenlijk geen gezag; dan zijn ze gewoon mensen. Het feit dat God tegen kinderen zegt:

Kinderen, wees je ouders gehoorzaam in de Heere, want dat is juist.

EFEZE 6:1

betekent dat ik gezag over mijn kinderen heb, omdat God hun heeft geboden mij te gehoorzamen. Hij heeft mij in wezen gemachtigd om gezag over mijn kinderen te hebben. Maar als ik gezag probeer uit te oefenen over de kinderen van iemand anders, waartoe ik geen recht heb, dan ben ik voor hen gewoon iemand als ieder ander. Ze hoeven mij niet te gehoorzamen. Ik bevind me buiten mijn gezagsgebied. En wanneer iemand met gezag buiten zijn rechtmatige gezagsgebied handelt, heeft hij helemaal geen gezag.

Dus als het gaat om het Bijbelse onderwijs over regeerders, moeten we begrijpen dat God de regeerders als gezagsdragers heeft aangesteld. Maar we moeten vaststellen wat hun gezagsgebied is. Zolang ze binnen hun gezagsgebied handelen, treden ze op als Gods vertegenwoordigers, onder Zijn bevel. Daarom is verzet tegen hun rechtmatige gezag verzet tegen God, want Hij heeft hen aangesteld. Als mijn kinderen mij zouden trotseren, zouden ze daarmee God trotseren, want Hij heeft hun gezegd mij te gehoorzamen. Maar als de gezagsdragers buiten hun gezagsgebied handelen en dingen doen waartoe God hen nooit heeft aangesteld, dan hebben ze bij die specifieke handeling niet meer gezag dan jij of ik.

17

De overheid moet recht en gerechtigheid dienen

Gezag bestaat niet simpelweg omdat ze een ambt bekleden. Gezag bestaat omdat ze doen waartoe God hen heeft aangesteld. Wat is dat? In Romeinen hoofdstuk 13, vers 4, staat:

Zij is immers Gods dienaressen, u ten goede. Als u echter kwaad doet, vrees dan, want zij draagt het zwaard niet zonder reden. Zij is namelijk Gods dienaressen, een wreekster tot straf voor hem die het kwade doet.

ROMEINEN 13:4

Dat wil zeggen, de overheidsfunctionaris.

En hier staat waartoe hij is aangesteld:

iemand die namens God zijn woede laat voelen door te straffen wie kwaad doet.

Dat is waartoe God regeerders heeft aangesteld: om toorn te voltrekken aan hen die kwaad doen.

Petrus zegt dit duidelijk en wat uitvoeriger in 1 Petrus hoofdstuk 2, vers 13 en 14. 1 Petrus 2, vers 13 en 14, een passage die heel sterk op Romeinen 13 lijkt. Hij zegt:

Onderwerp u dan omwille van de Heere aan alle menselijke orde, hetzij aan de koning, als hoogste machthebber, hetzij aan de stadhouders, als mensen die door hem gezonden worden tot straf van de kwaaddoeners, maar tot lof van hen die goeddoen. Want zo is het de wil van God, dat u door goed te doen het onverstand van de dwaze mensen de mond snoert;

1 PETRUS 2:13-15

Hier vertelt hij ons in vers 14 precies waartoe God regeerders heeft aangesteld: om degenen die goed doen te prijzen en om kwaaddoeners te straffen. Hetzelfde als wat Romeinen 13 zegt. Dit is dus waartoe de overheid gezag heeft: om recht en gerechtigheid te handhaven. De overheid heeft onder God geen gezag om de rechtvaardigen te vervolgen, geen gezag om te bevelen dat er onrecht of ongerechtigheid wordt bedreven.

Zodra een gezagsdrager je beveelt om voor een afgodsbeeld te buigen, zoals Nebukadnezar Sadrach, Mesach en Abed-Nego opdroeg, wat doet Nebukadnezar dan? Hij gedraagt zich alsof hij boven God Zelf staat. Hij vergeet dat hij door God is aangesteld en dat hij niet door God is aangesteld om mensen te zeggen dat ze voor afgodsbeelden moeten buigen. Want daarmee eigent hij zich gezag toe waarvan God nooit heeft gewild dat hij het zou hebben. Eigenlijk zou Nebukadnezar mensen die voor afgodsbeelden buigen moeten straffen, want dat is waartoe God hem heeft aangesteld.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Titus 2:11-15
- 1 Timotheüs 4:12
- Titus 3:4
- Titus 2:11
- Judas 1:4
- Titus 1:16
- Romeinen 6:15
- Titus 2:11-12
- Galaten 1:4
- Efeze 2:2
- Titus 2:13
- Romeinen 8:18
- Jesaja 60:1
- 2 Petrus 1:19

- Kolossenzen 3:4
- Romeinen 8:19-22
- 1 Johannes 3:2
- Filippenzen 3:20-21
- Romeinen 5:2
- Kolossenzen 1:27
- Jesaja 40:5
- 2 Petrus 1:1
- Titus 2:14
- 1 Petrus 2:9-10
- Efeze 2:8-10
- Handelingen 10:4-6
- Hebreeëen 11:6
- Psalm 40:9
- Titus 2:15
- Titus 3:1-3
- Mattheüs 22:19
- Mattheüs 22:21
- Romeinen 13:7
- Romeinen 13:1-2
- Romeinen 13:6
- Handelingen 5:29
- Titus 3:1
- Mattheüs 28:18
- Efeze 6:1
- Romeinen 13:4
- 1 Petrus 2:13-15

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.